כשהוא אומר מאת זובחי הזבח. דמיירי בטבח ולא קאי אעם דנמעט טבח כהן מדלא כתיב מאת העם זובחי הזבח וכתיב מאת זובחי יתירה הפסיק הענין דאלכל שהוא טבח קאמר ואפילו כהן הואיל ושחיט בהמת ישראל אכל אם היתה שלו אפילו למכור רחמנא פטריה אלא דמדרבנן גזרו כשהוא טבח ליתן מתנות כהונה אפילו בהמה שלו שלא יבגילו טבחי ישראל לשחוט כהנים עמהם ליפטר מן המתנות ועד ג' שבועות דאיכא למימר דדידיה שחיט לא גזרו רבנן ואוקמוה על דין תורה ומכאן ואילך גזרו וכי קבע מסחתא מיד מוכח דלא לדידיה שחיט ולכך גזרו לאלתר כדמוכח בסמוך ולא כפי' הקונטרס דפירש דחייב מה"מ בשוחט למכור דא"כ אינם לא שלשה שבועות אמאי פטור אלא שלשה שבועות כתיבי בקרא ושוב מי מן התורה א"א שלא היה יודע ר' טבלא דבר זה אלא ודאי תקנת חכמים היא כדפירשנו ור' טבלא לא היה שמיע ליה הך תקנתא עד דאמר ליהר"ב: **באילו** אוכלי טבלים. ממש דמתנות יליפין נתינה נתינה מתרומה כפ' ראשית הגז (לקמן דף קלו.): **אין** נאכלין אלא לבני אלא ואלא בחרדל.

ות"ת דבפ' כל התדיר (זבחים דף ג:) אמרי' ובכולן ראשין הכהנים לבטל בתכילה לאוכלן לעניין שלוקין מבושלין ואמר בגמרא* טעמא משום דכתיב בהו למשחה פירוש לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ונראה דודאי כמו שמוד לו ונהנה יותר מלי אכיל להו אכל אדם שמוד לו אלי כשלוק ומבושל יאכל אלי שהוא דרך גדולה יותר: **ולאו** מילתא היא דתניא כו'. הוה מלי למימר מדאמרינן בריש פירקין* המחזיקין בתורה ה' יש להם מנה משמע מחזיק אפילו אחין בקי* : קבלות

עשה ציצית ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו אלא דקנסינן להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קנים אטמא רב נחמן בר יצחק *קנים גלימא, ואמר רב חסדא "ורוע לאחד וקבה לאחד לחיים לשנים, איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: במערבא פלגינן להו גרמא גרמא? התם בדתורא. *אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה *אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל טבלים "ולית הלכתא כוותיה. אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא "צלי ואין נאכלות אלא בחרדל. מאי טעמא? אמר קרא "למשחה"- *לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה, ולאו מילתא היא *דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר "המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה" אין לי אלא זה בלבד מנין לרבות חמש עשרה עבודות כגון *היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקטרות (והמצות) [והמליקות] וקבלות

אמר רב אושעיא "בבא לידי כהן ומכרו לישראל במומו": השוחט לכהן ולעובד כוכבים פטור מן המתנות: וליתני כהן ועובד כוכבים פטורין מן המתנות'? *אמר רבא זאת אומרת "הדין עם הטבח. דרש רבא "מאת העם" ולא מאת הכהנים, כשהוא אומר "מאת זובחי הזבח" הוי אומר אפילו טבח כהן במשמע. אושפיזיכניה דר' טבלא כהן הוה והוה דחיק ליה מלתא, אתא לקמיה דרבי טבלא, אמר ליה זיל אישתתף בהדי טבחי ישראל דמגו דמפטרי ממתנתא משתתפי בהדך, חייביה רב נחמן, אמר ליה והא רבי טבלא פטרן? אמר ליה זיל אפיק ואי לא, מפקינא לך ר' טבלא מאונך, אזל ר' טבלא קמיה דרב נחמן א"ל מ"ט עביד מר הכי? א"ל דכי אתא ר' אחא בר חנינא מדרומא אמר: ר' יהושע בן לוי (ו) זכני דדום אמרו כהן טבח *שתים ושלש שבתות פטור מן המתנות מכאן ואילך חייב במתנות" אמר ליה ולעביד ליה מר מידת כר' אחא בר חנינא? א"ל הני מילי דלא קבע מסחתא אבל הכא הא קבע מסחתא. אמר רב חסדא א) האי כהנא דלא מפריש מתנתא ליהוי בשמתא דאלהי ישראל, אמר רבה בר רב שילא הני טבחי דהוצל קיימי בשמתא דרב חסדא הא עשרים ותרתין שנין, למאי הלכתא? אלימא דתו לא משמתינן להו והא *תניא במה דברים אמורים במצות לא תעשה, אבל במצות עשה כגון אומרים לו עשה סוכה ואינו עושה, לולב ואינו עושה אלא דקנסינן להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קנים אטמא רב נחמן בר יצחק *קנים גלימא, ואמר רב חסדא "ורוע לאחד וקבה לאחד לחיים לשנים, איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: במערבא פלגינן להו גרמא גרמא? התם בדתורא. *אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה *אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל טבלים "ולית הלכתא כוותיה. אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא "צלי ואין נאכלות אלא בחרדל. מאי טעמא? אמר קרא "למשחה"- *לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה, ולאו מילתא היא *דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר "המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה" אין לי אלא זה בלבד מנין לרבות חמש עשרה עבודות כגון *היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקטרות (והמצות) [והמליקות] וקבלות

אמר רב כהנא לעולם אל יבטל אדם מלמוד תורה אור היכא דקאתיא בהמת ישראל הדין עם הטבח דיו של כהן לחבוט מתנותיו מן הטבח והכא כיון שהבהמה של כהן ושובד כוכבים הוא פטור הטבח מן המתנות והא לא מצינן למילף מכהן ושובד כוכבים לתורה: ולא מאת הכהנים. קס"ד דכהנים לא איקרו עם: כשהוא אומר מאת זובחי הזבח. כלומר מי שהוא ואפילו כהן להביא כהן שנעשה טבח למטר אבל אבהמה שהוא שוחט לגרסו פטור: והוה דחיקא ליה מילתא. דחוק ועני היה: דתנו דפטרה להו ממתנתא. מזרוע לחיים וקבה כדאמרינן במתני' המשתתף עמהם פטור מן המתנות: חייביה. להאי ישראל שנשתתף עם אותו כהן: זיל אפיק. הולא אותם מתחת ידיך ותתגם לכהן: מפיקנא לך כו'. כלומר כל ראיותיו וסייעותיו אמתה לו: מאונך. מחזיק: שתים ושלש שבתות פטור מן המתנות. לתחס לכהן אחר משום דאכתי לא קביע ואינו יודעין עדיין שהוא טבח אבל מכאן ואילך חייב הואיל דקביע: לעביד ליה מר הכי כדרבי אחא. ותפטרנו משתים ושלש שבתות: אי"ל הני מילי. דקא"ר אחא חקני דרוש דשתים ושלש שבתות פטור: היכא דלא קבע מסחתא. תנוח: אבל הכא. האי טבח כהן כבר קבע חנותו וגלי אדעתיה דקביע: דלא מפרים מתנתא. ולכהן אחר: הא עשרין ותרתין שנין. כלומר כבר עברו כ"ב שנה: למאי הלכתא. קאמר הא עשרין ותרתין שנין: אלימא. דמאחר שנמנו בשמתא כ"ב שנה הו לא משמתינן להו: והתניא בד"א. *דהו לא משמתינן להו: כמצות ל"ת. דאדם ביה מיתה או כרת דקם ליה בדרבה מיניה: קנון אומרים לו עשה סוכה עשה לולב. שאין בהן חסרון כיס כולי האי: אלא הא קמ"ל. דבה מאחר שנמנו בשמתייהו כ"ב שנה קנסינן להו בלא התראה אבל קודם לכן לא: קנים אטמא. כל היכך היה גוזל ממי שלא היה רולה לתת המתנות לכהן והיה עוטפה לכהן: ואמר רב חסדא. מתנות כהונה כך היה נחלקת זרוע היה עטן ישראל לכהן אחד וקבה לכהן אחר ולחיים לשני כהנים: גרמא גרמא. כל עצם ועצם היה מחלק לשנים: התם בדתורא. בשור הגדול שאכריו גדולים ביותר דאפילו היה מחלק האחר לשנים עדיין יש בכל חלק וחלק שיעור נתינה מצינה אבל בבהמה דקה אם היה מחלק האחר לשנים לא היה בכל חלק נתינה מצייתא ורחמנא אמר "ונתן לכהן" נתינה יפה: למשחה. במתנות כהונה כתיב טריקא קרא לך נתנים למשחה שנתתי לך בכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן "לרבותא: עשרים וארבע. לקמן בפירקין (קנ:) חשיב להו: שמעו נקי בהן. היאך דין מתנה היאך נאכלין בגדולה: שמעו מדה בעבודה. שאמר בלבו דברי הכל הן ולא טה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה בדה מלבו. אין לו חלק בקדשים: המקריב. היא אולה: היציקות והבלילות. שנותן שמן במנחה ובוללה וחוזר ונותן עליה שמן ליקיש בה מלות יציקה ויצק עליה שמן כדאמרינן בחלו מנחות" דשלן גריסות שלשה מתנות שמן: הפתיתות. מנחת מחבת ומרחשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמלות לאחר אפיה פותתן ומחזירן לסולתן וקומן דכתיב פתות אותה פתים וגו': המליחות. שמן במנחה הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה ומביא ולא כל המנחות מנופות תנופה והגשה והתם מפרש להו יש מנופות תנופה ולא הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה ומה היא הגשה מגישה כשהיא בכלי קודש קמילה ומגישה לקרן מערבית דלומיה כנגד מזרח של קרן במנחות (פא.) ובסוטה (יד:): והמליקות גרסינן ולא גרסינן והקרבות דהא אינו מקריבה בריש ובהדיא פרש בה קרא (שם ז) המקריב את זבח השלמים והיא הולכה: קבלות

[לקמן קלו.]

[עי' תוס' שבת כב: ד"ה הכתם ותוס' דף לב: ד"ה מרבעים]

[שם נא.]

[דף קלו:]

[עי' תוס' מנחות יח: ד"ה מודה בעבודה]

[ועי' תוס' לקמן קלו: ד"ה כי' אלעזר]

[ועי' פירש"י בהוריות]

מגילה כח. [ע"ש]

[ר"ל ואמר]

[פוסקים מו. זבחים נח. נא.]

מנחות יח: ע"ש [פוסקים דמלאי ס"ג]

[תוספתא דמלאי פ"ב] ועי' בחמ' מנחות יח: ועי' רש"ל

[מנחות מה:]

עין משפט נר מצוה

לא א מוס"ע י"ד סי' סא סעיף ג:

לב ב מיי' פ"ט מהל' בכורים הל' י מוס"ע שם סעיף כח:

לג ג ד מיי' שם הל' ט מוס"ע שם סעיף כה:

לד ה ו מיי' שם הל' יז מוס"ע שם סעיף ט:

לה ז מיי' שם הל' יד מוס"ע שם סעיף ה:

לו ח מיי' שם הל' כב מוס"ע שם סעיף יב:

גליון הש"ס

גמ' ולים סלכתא דמיפיס פי' לעיל דף לז ע"ב פוסי ד"ה שלא ודף קלא ע"א ד"ה ס"ג ודף קלד ע"ב ד"ה דאמרים:

הגהות הב"ח

(ו) גמ' אמר ר"י בן לוי וכל אקמי דחיס:

מהרש"א

מימרות של ר' חסדא בענין מתנות

מהרש"א

מימרות של ר' חסדא בענין מתנות

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) גמ' אמר רב חסדא אלא דקנסא דלא מפרים מתנתא. ר"ל עי' ס"ד מבלי פ"ש סי' יד אות יד: